

Rok charitní pomoci uprchlíkům z Ukrajiny na území plzeňské diecéze

Tisková zpráva 23. 2. 2023, Plzeň

Rok po invazi ruských vojsk na Ukrajinu byl pro Charitu rokem služby a překonávání mnohých výzev. Charita na území Diecéze plzeňské okamžitě začala pomáhat lidem, kteří kvůli válce opustili své domovy a hledali bezpečný azyl. Náročnost služby těmto potřebným vyplývala i z jejich množství. Do Plzeňského kraje, který se spolu s Karlovarským krajem rozkládá na území diecéze, totiž přišlo nejvíce uprchlíků v přepočtu na obyvatele. Od spontánní pomoci prostřednictvím materiálních a potravinových sbírek podporovaných velkou solidaritou české společnosti přešly některé charity vybavené dostatečným zázemím v průběhu roku k systematické pomoci, jejímž cílem je dobrá integrace uprchlíků do české společnosti.

Humanitární pomoc a solidarita české společnosti

První měsíce se nesly zejména ve znamení masivní humanitární pomoci, kterou uprchlíci vyčerpání náročnou cestou potřebovali bezprostředně po příjezdu. K jejímu pokrytí v prvních zhruba dvou až třech měsících od začátku konfliktu vystačily více méně sbírky potravinové a materiální pomoci, konané v obcích a městech, ať už místními úřady, spolky či charitami a dalšími pomáhajícími organizacemi. Významnou pomocí byly také dary firem. Velkou oporou pro zásobování Humanitárního skladu Diecézní charity Plzeň byla Potravinová banka Plzeň.

Vlastní materiální sbírku vyhlásila například Oblastní charita Klatovy, Farní charita Horšovský Týn, Oblastní charita Ostrov či Diecézní charita Plzeň. Farní charita Karlovy Vary se spolu s dalšími organizacemi podílela na vzniku Centrálního humanitárního skladu v Karlových Varech.

Klíčové bylo zajistit uprchlíkům teplé nápoje a základní potraviny, které umožňovaly okamžitou spotřebu, důležité bylo vybavit je pro první dny karimatkami, dekami a spacími pytlí. Například Terénní krizová služba Diecézní charity Plzeň zavázela nápoje a balené potraviny do pracoviště Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra v Jagellonské ulici v Plzni, kde se v prvních týdnech vytvářely rozsáhlé fronty uprchlíků čekajících na vízum. Pomoc s vyplňováním žádostí o pobyt, tlumočení a sociální poradenství zde zároveň poskytovali pracovníci Poradny pro cizince

provozované taktéž diecézní charitou. Poradna zde pro děti uprchlíků také zřídila dětský koutek s dohledem dobrovolníka s pedagogickým nebo zdravotnickým vzděláním.

Potřeby uprchlíků, typicky matek s různě starými dětmi a seniorů, se po nalezení alespoň dočasného ubytování začaly brzy proměňovat. Bylo třeba jim zajistit například základní kuchyňské potřeby, zájem byl také o peřiny či dětské kočárky. Lidé, kteří přišli třeba jen s jedním zavazadlem, nyní potřebovali doplnit své ošacení, totéž se týkalo oblečení a potřeb pro děti. Zájem byl i o další vybavení do domácností, které mohly ve větší míře poskytovat charity vybavené sklady nábytku – například Oblastní charita Ostrov či Diecézní charita Plzeň.

Přibližně od začátku května minulého roku začala materiální podpora veřejnosti ustupovat a Charita musela hledat jiné zdroje, které by humanitární pomoc tak velkému počtu příjemců dokázaly zajistit. Dotace poskytl orgány státní správy i nadační fondy a soukromé společnosti.

Za rok od invaze ruských vojsk na Ukrajinu poskytly charity na území Diecéze plzeňské potravinovou pomoc přes 25 tisícům uprchlíků, větší části z nich opakovaně. Více než 15 tisícům přichozím byly jednou nebo opakovaně vydány balíčky hygieny. Více než 11 tisícům ukrajinských občanů byla charitami poskytnuta materiální pomoc jako například ošacení, deky, potřeby na vaření a další vybavení do domácnosti.

Asistence, tlumočení, kurzy češtiny a integrační aktivity

Okamžitá humanitární pomoc byla však jen začátkem celkové podpory válečných uprchlíků z Ukrajiny. Tito lidé potřebovali asistenci při vyřizování pobytových záležitostí, ale i pracovněprávních věcí, pomoc při jednání na úřadech, sháněli ubytování, lékaře, místa ve školách a školkách pro své děti, potřebovali si najít práci. Pro vyjednání těchto záležitostí však nebyli jazykově vybaveni a také jim chyběla orientace v našich úředních postupech.

Na území Plzeňského a Karlovarského kraje zajistily charity za rok od invaze asistenční službu, tlumočení či doprovod do instituce více než 30 tisícům ukrajinských uprchlíků. Nejvíce v Plzni, ale také například v Klatovech či Rokycanech. Téměř 650 ukrajinským občanům bylo Poradnou pro cizince Diecézní charity Plzeň poskytnuto individuální odborné poradenství. Téměř čtyřem stovek uprchlíků z Ukrajiny Charita pomohla s hledáním ubytování a 250 ukrajinským klientům pomohla také s hledáním zaměstnání.

Mezi uprchlíky byl od začátku zájem o jazykové kurzy češtiny, potřebovaly je i jejich děti pro zvládnutí nároků školní docházky. Pravidelné kurzy pro občany z Ukrajiny jsou uskutečňovány v komunitním centru Dotek Oblastní charity Klatovy a v Komunitním centru Diecézní charity Plzeň. Vedle jazykového vzdělávání zde připravila diecézní charita pro uprchlíky také další adaptační a integrační aktivity. Jsou předpokladem pro hladkou integraci ukrajinských občanů do české společnosti, seznamují je s naší kulturou, ale i mnoha praktickými záležitostmi každodenního života v Česku, případně přímo v místě bydliště. Díky nim se zároveň vytvářejí přátelské vazby jak mezi uprchlíky, přicházejícími z různých částí Ukrajiny, tak mezi uprchlíky a místními českými občany. Při setkáních pro matky s dětmi a pro mladistvé je zajištěna psychologická podpora. Pro malé děti je po dobu vzdělávání maminek připraven program s komunitním pracovníkem v dětském koutku.

Za uplynulý rok prošlo na území plzeňské diecéze různými integračními aktivitami organizovanými charitami přes 700 ukrajinských občanů, více než 260 z nich absolvovalo i některý z bezplatných jazykových kurzů češtiny. Více než tisíce ukrajinských dětí poskytly charity balíček školních pomůcek.

Navýšení kapacit pomoci

První měsíce krize na Ukrajině byly zkouškou charitní služby potřebným. Například charitní Humanitární sklad v Plzni, jenž byl sběrným místem pro potravinovou a materiální sbírku a zároveň místem výdeje pomoci, nezavíral několik týdnů ani o víkendech.

Díky dotacím a grantům mohly být rozšířeny řady lidí, kteří se v Charitě na pomoc uprchlíkům specializují. Přijati byli čtyři pracovníci na hlavní pracovní poměr. Jde o integrační pracovníky hovořící ukrajinsky či rusky a koordinátora humanitární pomoci. Dalších dvacet osob bylo zaměstnáno na dohodu o provedení práce nebo pracovní činnosti, šlo zejména o výpomoc s tlumočením nebo o práci v plzeňském Humanitárním skladu. V Plzni díky vícezdrojové finanční podpoře mohlo také vzniknout nové Komunitní centrum, které se věnuje integračním a vzdělávacím aktivitám.

Pomoc Charity válečným uprchlíkům z Ukrajiny má i svou ekonomickou stránku. Celková výše nákladů pro Diecézi plzeňskou byla vyčíslena na 9,73 milionů korun. Více než polovinu tvoří přímá pomoc pro uprchlíky. Jsou zde započteny například náklady na potraviny ve výši téměř 1,5 milionu korun, další necelý milion korun byl uplatněn na pořízení hygieny, léků, nábytku a domácích potřeb. Poukázky na potraviny, drogerii či léky, vydávané uprchlíkům od podzimu 2022, přišly na skoro 1,9 milionu korun. Na cílenou finanční výpomoc v nouzi ověřenou sociálním šetřením bylo využito 110 tisíc korun. Z dalších nákladů byly nejvyšší složkou mzdové výdaje. Ty byly uplatněny na úvazky nových pracovníků, platby za přesčasy stávajících pracovníků a dohody o provedení práce nebo pracovní činnosti v době nutného posílení personálních kapacit, a to v celkové výši 3,113 milionu korun.

Uvedené výsledné číslo za rok pomoci by bylo mnohem vyšší nebýt obrovské štědrosti české veřejnosti a mnoha zapojených organizací veřejného i soukromého sektoru a jejich často velice objemných příspěvků do humanitárních sbírek nebo významných finančních darů. Svou těžko vyčíslitelnou hodnotu má i čas, který pomoci věnovalo na 160 dobrovolníků.

Náklady na pomoc byly hrazeny z mnoha zdrojů. Z Ministerstva práce a sociálních věcí byla v Diecézi plzeňské využita mimořádná dotace na úhradu výdajů sociálních služeb souvisejících s pomocí osobám z Ukrajiny ve výši 4,68 milionu korun. Z projektu Emergency Appeal podpořeného vybranými národními charitami zapojenými do sítě Caritas Internationalis v rámci programu Emergency Response čerpala Charita Česká republika. Do Diecéze plzeňské z tohoto programu přišlo 3,2 milionu korun. Z veřejné sbírky Charity Česká republika nazvané Charita pro Ukrajinu bylo v diecézi využito dalších 763 tisíc korun. Významnou podporou byla také dotace Magistrátu města Plzně ve výši 600 tisíc korun. Partnerská Diecézní charita Regensburg poskytla dalších 359 tisíc. Důležitým darem bylo 350 tisíc korun od Nadace J&T zajišťující část nákladů spojených s provozem plzeňského Komunitního centra. V hledání finančních zdrojů na uhrazení dlouhodobé pomoci hrály roli mnohé další dary solidárních institucí, například Dobrý skutek z.s. poskytl 100 tisíc korun, Úřad městské části Plzeň 3 přidal 60 tisíc korun, Nadace ČES uvolnila 50 tisíc korun. Bohužel nemáme prostor poděkovat všem velkým podporovatelům. Za dosud nejmenované právnické osoby, které společně poskytly dary ve výši 1,07 milionu korun, musíme zmínit alespoň EEH s.r.o., KONPLAN s.r.o., CB Auto, JL Accounting Czech, Brickland s.r.o., BRUSH SEM s.r.o., IZR SERVIS s.r.o., JS Projekt s.r.o., Divadlo PLUTO, Invelt-elektro s.r.o., DONIO s.r.o., STOCK Plzeň a Fuji Koyo Czech s.r.o. Společnost KS Europe dokonce poskytla na podporu činnosti Humanitárního skladu Diecézní charity Plzeň na dva měsíce čtyři své ukrajinsky mluvící pracovnice, cenná byla i její materiální podpora. S financováním potravinových balíčků pomohl Plzeňský kraj, který od dubna do června uvolňoval na potravinovou pomoc

vydávanou diecézní charitou v Plzni po 100 tisících korun měsíčně. S přepravou objemných nákladů pravidelně pomáhaly diecézní charitě Divadelní služby Plzeň.

Je na místě poděkovat také všem individuálním dárcům – fyzickým osobám, jejichž finanční podpora charitní služby uprchlíkům v plzeňské diecézi dosáhla 1,045 milionu korun.

V roce 2023 jsou stěžejními zdroji pro financování charitní pomoci další finance z veřejné sbírky Charita pro Ukrajinu (3,1 milionu korun) a podpora Nadace J&T na provoz plzeňského Komunitního centra (450 tisíc korun). Zatím také trvá podpora z projektu Emergency Appeal.

Pomoc uprchlíkům z Ukrajiny byla Charitou poskytována nad rámec jejich standardních služeb pro potřebné. Služba stávajícím klientům z řad českých občanů byla vždy zajištěna. Zatímco náklady na charitní pomoc ukrajinským uprchlíkům v diecézi se za rok 2022 blíží deseti milionům, celkové náklady Charity na provoz všech služeb pro potřebné přesáhnou za rok 2022 v účetní uzávěrce za diecézi pravděpodobně hranici 400 milionů korun.

Poděkování ředitele Diecézní charity Plzeň, Jiřího Lodra

Nesmírně si vážím velké příležitosti pomáhat, bylo to šokové, neumíme se identifikovat s válkou a tak blízko nás. V Plzeňském kraji se odehrál nejvyšší příchod lidí z Ukrajiny k počtu zdejších občanů. Od počátku si nesmírně vážím plného nasazení týmů v našich Charitách a plnění úkolů lídra služeb Diecézní charity Plzeň – vnitřní pracovní solidarity týmů v pomoci, zapojení dobrovolníků, zapojení města Plzně a Plzeňského kraje, spolupráce všech složek krizového řízení, úřadů práce. Neuvěřitelné se stalo zkušeností a podrobné rozborů zapojených podporovatelů budou uvedeny ve výroční zprávě DCHP za rok 2022 a ve výročních zprávách našich Charit. Nesmírně děkuji všem dárcům, jak fyzickým, tak právnickým osobám. Děkuji za lásku a pochopení a rovněž za zapojení farností a Biskupství plzeňského. Je toho hodně, za co chci děkovat. Děkuji za všechny lidi na cestě, kteří žijí svůj statečný život a hledají si zde práci a zapojení do společenské odpovědnosti. Můžeme pomáhat v odborném poradenství, v hledání práce, jazykové přípravě a podpoře komunitní práce a vzájemných vztahů. Jsem dojatý a děkuji Bohu a vám všem.

S úctou Jiří Lodr a tým ředitelů v rámci Charity v Plzeňské diecézi

Do mého srdce se vejde všichni, i nejmenovaní.

Kontakt pro média:

Mgr. Petr Šimek

PR, tiskový mluvčí

Diecézní charita Plzeň

tel.: +420 731 433 017

e-mail: petr.simek@dchp.charita.cz

Diecézní charita Plzeň
Hlavanova 359/16
326 00 Plzeň

tel.: +420 377 221 540
e-mail: sekretariat@dchp.charita.cz
ID datové schránky: 4xqtw67

bankovní spojení: ČSOB
č. ú.: 2648062/0300
IČO: 497 74 034